

Millist rolli mängib lapsevanema suhtumine noorte alkoholi tarvitamisel?

Alkoholikonverents “Muutused või elu mugavustsoonis”

Triin Sokk ja Mariliis Tael-Öeren

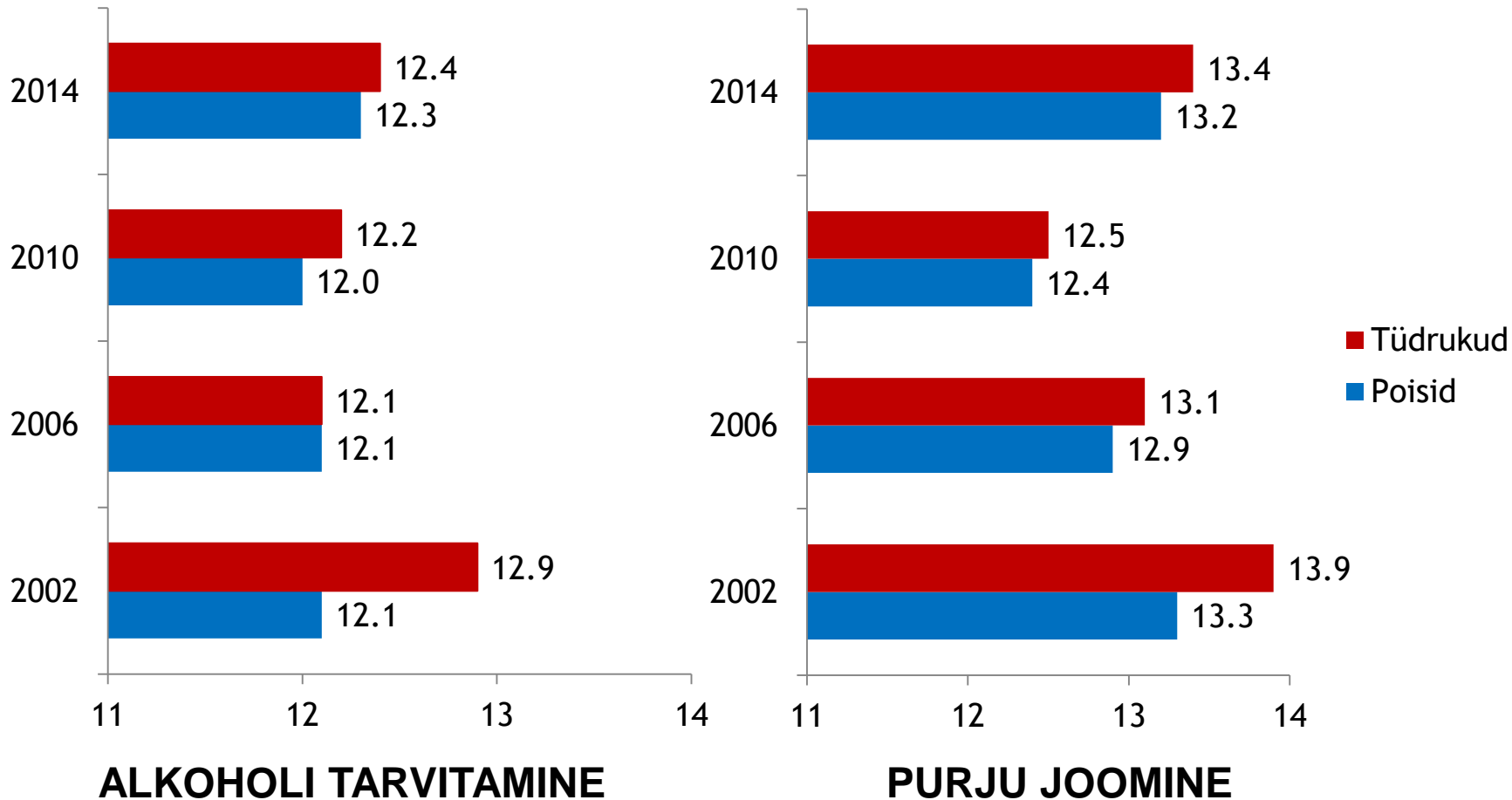
27. november 2015

Milline on hetkeseis noorte
alkoholi tarvitamisega?

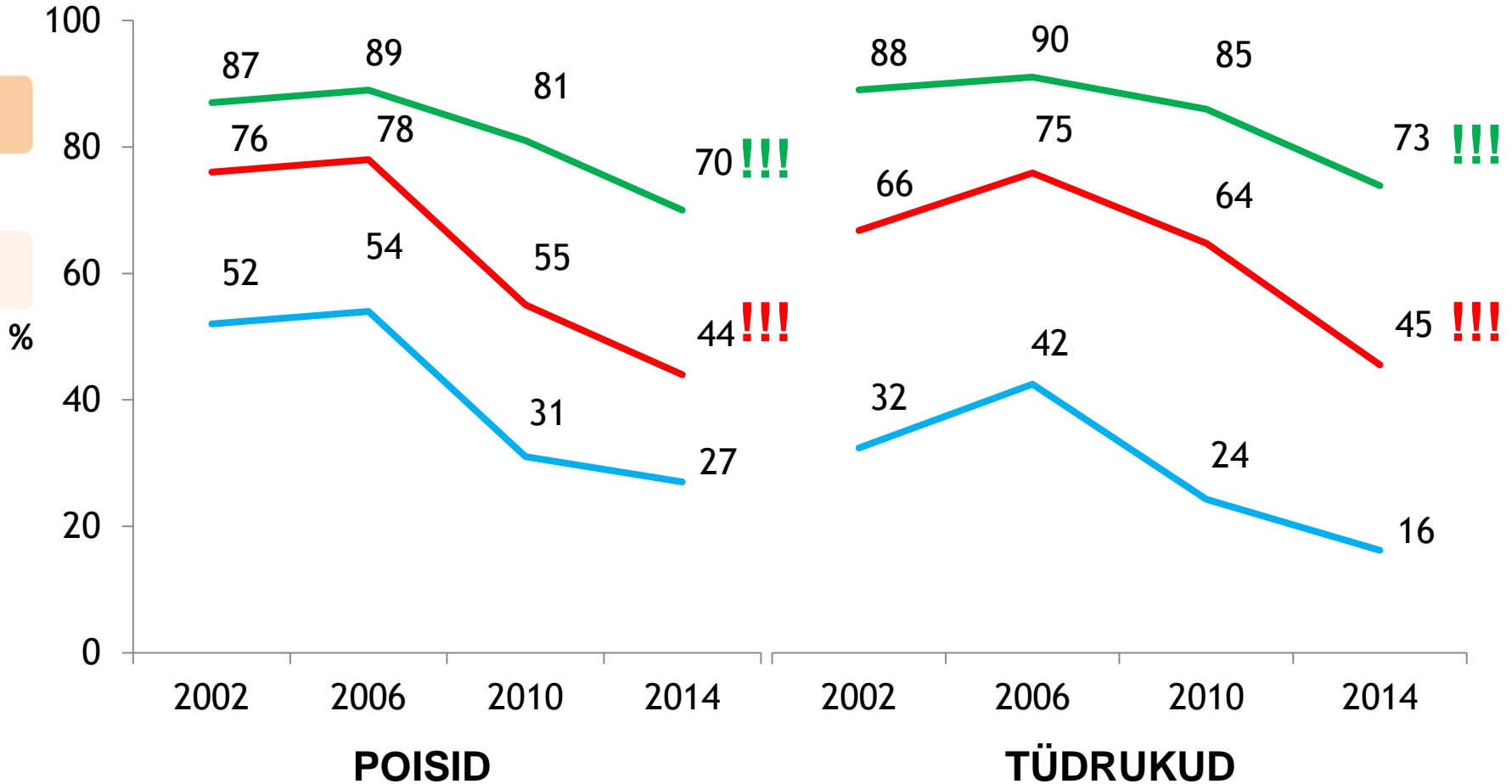
Esimest korda tarvitatakse alkoholi 12-aastaselt, ligikaudu aasta pärast juuakse esimest korda purju

Joonis 1. Esimest korda alkoholi tarvitamise ja purju joomise vanus 11-, 13- ja 15-aastaste kooliõpilaste₃ hulgas soo järgi aastatel 2002–2014, HBSC 2002, 2006, 2010, 2014.

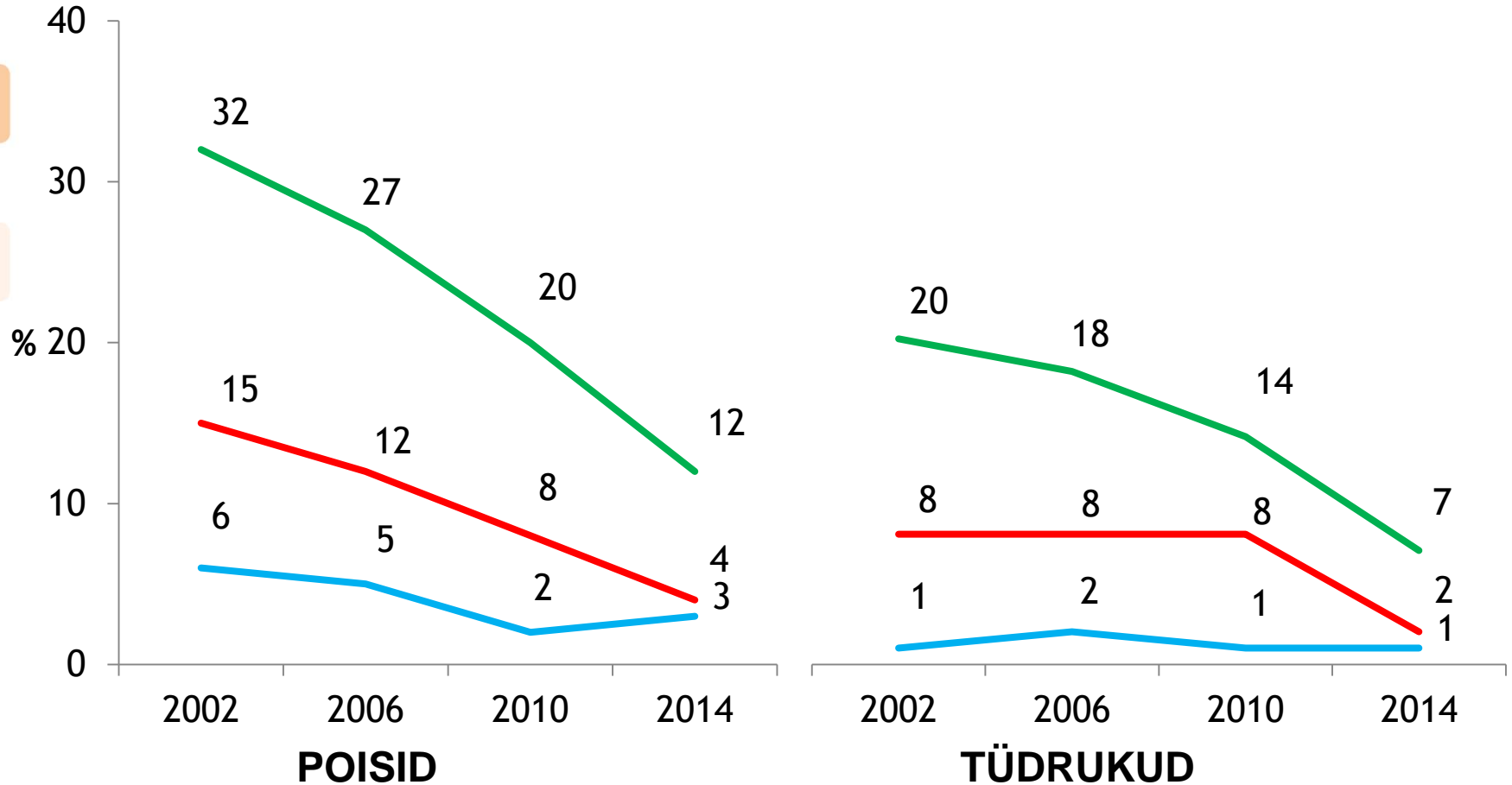
Alkoholi tarvitanute osakaal on 11-, 13- ja 15-aastaste hulgas märgatavalt vähenenud

Joonis 2. Alkoholi tarvitanute osakaal (%) 11-, 13- ja 15-aastaste kooliõpilaste hulgas soo järgi aastatel 2002—2014, HBSC 2002, 2006, 2010, 2014.

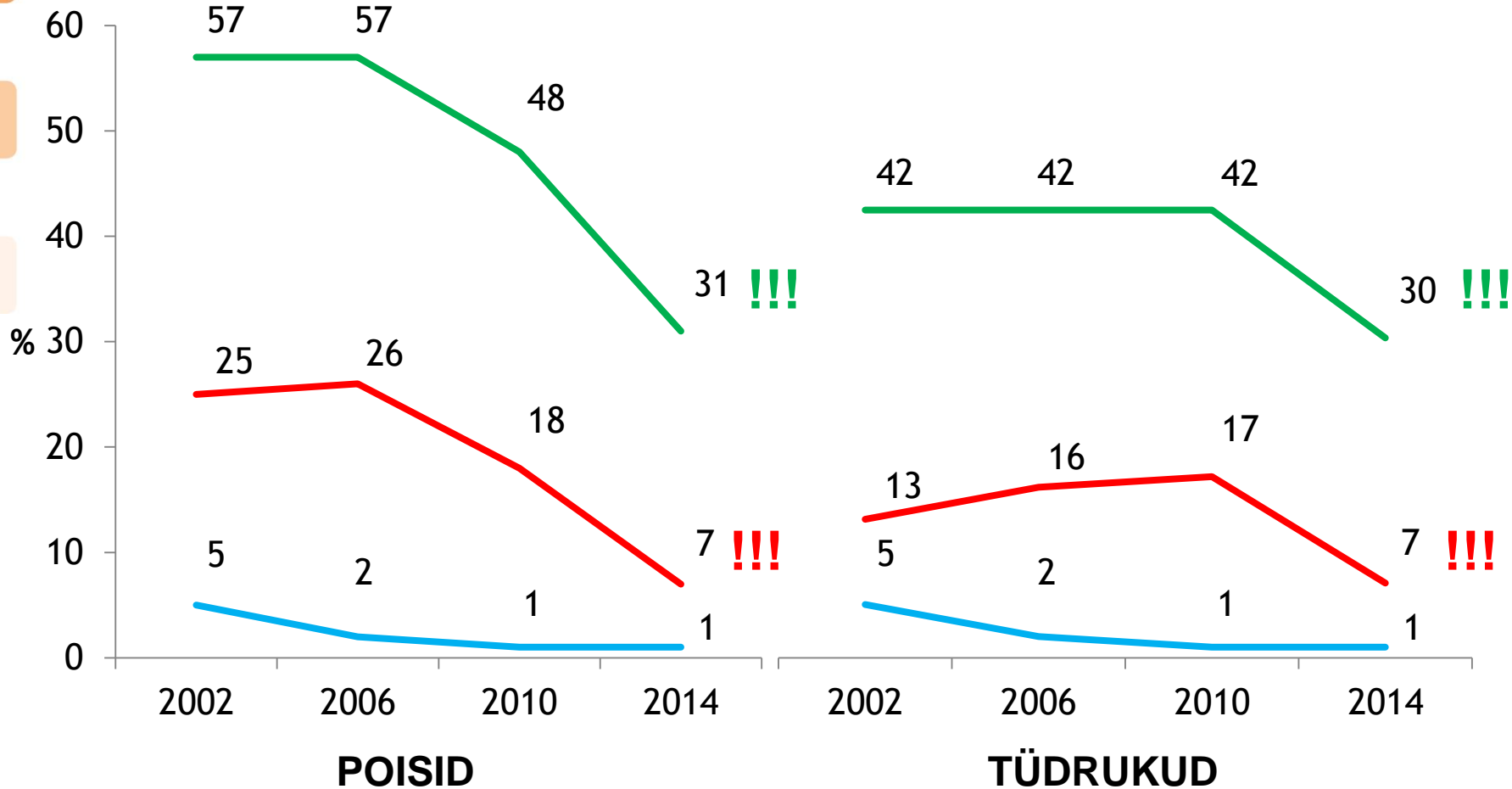
Regulaarselt alkoholi tarvitanute osakaal on 11-, 13- ja 15-aastaste hulgas märgatavalt vähenenud

Joonis 3. Regulaarselt alkoholi tarvitanute osakaal (%) 11-, 13- ja 15-aastaste kooliõpilaste hulgas soo järgi aastatel 2002—2014, HBSC 2002, 2006, 2010, 2014.

Vähemalt kaks korda purju joonute osakaal on 11-, 13- ja 15-aastaste hulgas oluliselt vähenenud

Joonis 4. Vähemalt kaks korda purju joonute osakaal (%) 11-, 13- ja 15-aastaste kooliõpilaste hulgas soo järgi aastatel 2002–2014, HBSC 2002, 2006, 2010, 2014.

Esmakordselt küsisime lastelt, **kuidas nemad tajuvad** oma vanemate alkoholi tarvitamist

Iga kolmas laps soovis, et ta vanem lõpetaks alkoholi tarvitamise

Igas neljandas peres esines alkoholi liigtarvitamist

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Lastevanematele suunatud alkoholiennetusprogramm

„Efekt“ programm

- Piloteerimine 2012/2013–2014/2015. õ-a

- 5–7. klass, 34 kooli TEK võrgustikust
- Kokku 6 koosolekut, 2x aastas
- Koosolekute kokkuvõtted + uudiskirjad
- Paralleelselt uuring laste ja vanemate hulgas

Programmi eesmärgid

- Läbi lastevanemate teadlikkuse tõstmise ja oskuste tugevdamise:
 - vähendada noorte alkoholi tarvitamist,
 - edasi lükata alkoholi tarvitamise alustamise vanust,
 - säilitada üle aja lastevanemate tauniv suhtumine laste alkoholi tarvitamisse.

Sisend lapsevanematelt ja koolitajatelt

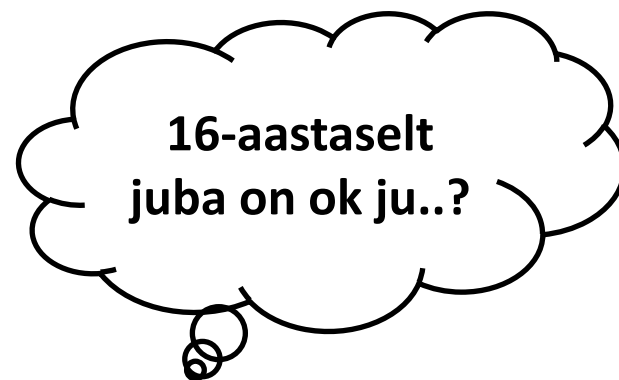
- Teema on delikaatne
- Teema vastu huvi tundmine tähendaks kui probleemi olemasolu
- Kuivõrd rääkimine tekitab lapses huvi?
- Levinud on hoiak, et ennetus peaks olema suunatud neile, kellel juba on probleeme

Vanemate hoiakud ja praktika

- On arusaam, et alkohol on ühiskonnas probleemiks ja kodu on ennetuse seisukohalt väga oluline
- Vanemlikud praktikad on erinevad
 - Isiklik kogemus
 - Hirm mõjuda silmakirjalikult
 - Kas üldse peab keelama?

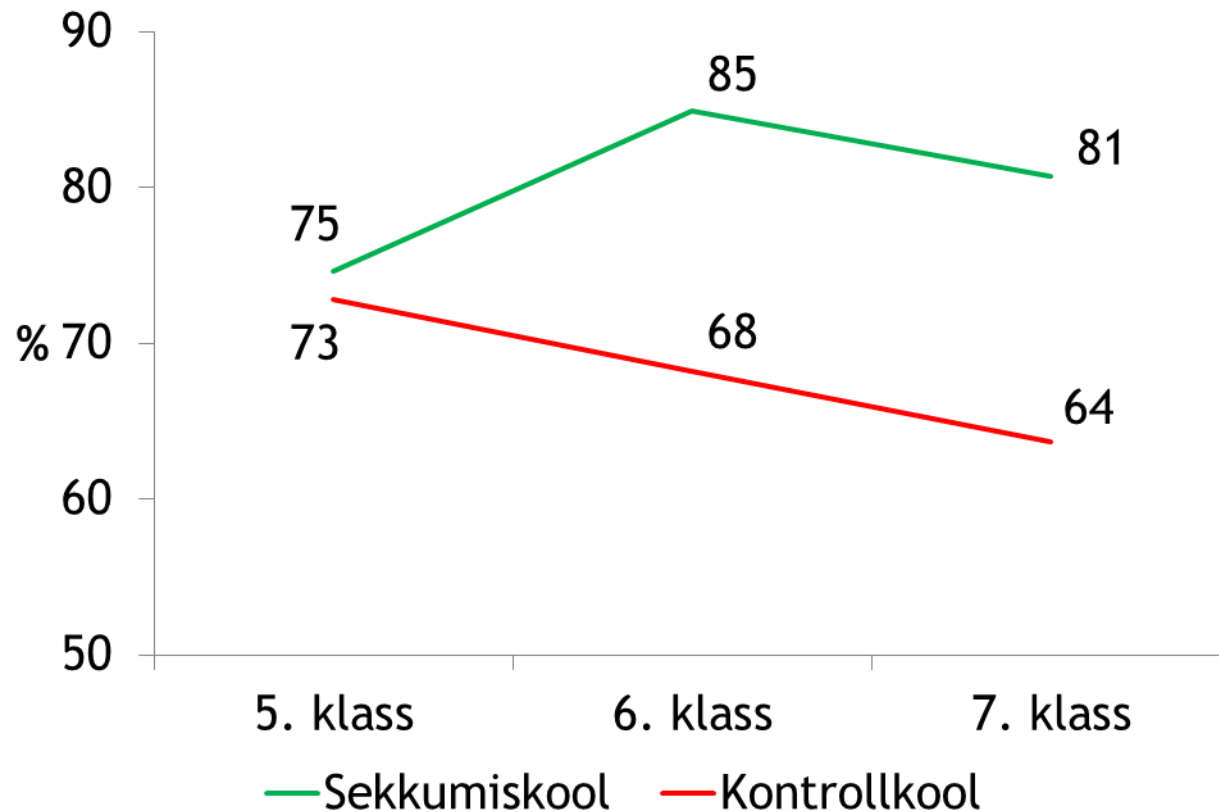
Kui vanalt võiks laps esimest korda alkoholi proovida?

Tabel 1. Vanemate hinnang esmakordse alkoholi tarvitamise vanusele 2012—2015, „Laste ja lastevanemate käitumine ja hoiakud“ 2012, 2014, 2015

	2012	2014	2015
Sekkumiskoolide vanemad	15,5 aastat	16,7 aastat	16,8 aastat
Kontrollkoolide vanemad	15,3 aastat	15,6 aastat	15,7 aastat

Sekkumiskoolides on rohkem noorte alkoholi tarvitamisse taunivalt suhtuvaid vanemaid

Joonis 5. Noorte alkoholi tarvitamisse taunivalt suhtuvate 5., 6. ja 7. klassi lastevanemate osakaal 2012–2015, „Laste ja lastevanemate käitumine ja hoiakud“ 2012, 2014, 2015.

Vanemate omavaheline koostöö

- Mina vs teised
- Vanemad eeldavad, et turvalised olukorrad kodus kanduvad ka väljapoole kodu
- Koostöö – võimalus jagada oma vaateid, norme ja mõtteid mobiiltelefonidest klassiekskursioonini

Kokkuvõtvalt

- Laste alkoholi tarvitamist saab ennetada, kuid sellega tuleb alustada varakult – vanemate suhtumise ja käitumise muutus võtavad aega
- Vanemate roll noorte alkoholi tarvitamise ennetamisel on väga oluline
- Oluline on lapsevanemateni jõuda ning neid vestlustesse kaasata

Kuidas edasi?

- Pilootprogrammi raport 2016. aasta alguses
- Hetkel arendustööd, et kasutada olemasolevat infot programmi tõhusamaks muutmiseks
- 2016/2017. õppeaastal uued koolid ja klassid